

Sandvikens Kommun

Smassens förskola

Plan mot diskriminering och kränkande särbehandling

Planen omfattar utbildning för barn i åldrarna 1-5 år

Läsåret 2016-2017

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Smassensförskola med verksamhet för barn i åldrarna 1-5 år

Ansvarig för planen

Alla förskollärare och barnskötare vid förskolan ansvarar för att planen efterlevs.
Ytterst ansvarig är förskolechef

Vår vision

På Smassensförskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterad , oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

Planen gäller under tidsperioden

2016-09-01-2017-09-30

Läsåret

2016-2017

Barnens delaktighet

Barnen har svarat på intervjufrågor. Trygghetsvandringar har genomförts. Samtal med barnen i den dagliga verksamheten.

Vårdnadshavarnas delaktighet

I den årliga föräldraenkäten finns frågor som ingår i planen. Föräldrarna involveras i de terminsvisa utvecklingssamtalen samt vid föräldramöten, verksamhetsvisningar och den dagliga kontakten vid lämning och hämtning.

Personalens delaktighet

Varje avdelning har en representant i vår LOK-grupp som ansvarar för likabehandlingsarbetet.

Förankring av planen

För personalen på verksamhetsmöten och på utvecklingsdagen den 24 oktober 2016, för barnen i den dagliga verksamheten och för vårdnadshavare på föräldramöten, verksamhetsvisningar och utvecklingssamtal.

Utvärdering av fjolårets plan

Fjolårets plan var alldeles för otydlig i fråga om vad som skulle utvärderas och följas upp så en utvärdering av den är inte aktuell. Vi upprättar en ny likabehandlingsplan som ska vara giltig from 1 november 2016.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Genom observationer i barngrupperna, intervjuer med barnen, trygghetsvandring och samtal med vårdnadshavare. Brukarenkät.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Hur barn har involverats i kartläggningen

Barnen har svarat på intervjufrågor och deltagit i trygghetsvandringen utifrån mognad.

Hur vårdnadshavare har involverat se kartläggningen

Vårdnadshavare har svarat på brukarenkät samt genom dagliga kontakten.

Hur personalen har involverats

Utifrån diskrimineringsgrunderna, kränkande behandling har personalen;

- Observerat barngruppen
- Intervjuat barnen
- Genomfört trygghetsvandring
- Samlats i arbetsgruppen och sammanställt och fört dialog kring kartläggningen som genomförts

Resultat och analys

- I observationer av utemiljön har vi sett att vissa områden inbjuder till mer konflikter. De flesta konflikterna handlar om vem som ska vara där och vem som ska tillgång till material och aktiviteter.
- Vi har sett att när många barn vistas på liten yta inomhus så ökar risken för konflikter mellan barn.
- Material som inte tillgodoser pojkar/flickor eller barngruppens behov .
- Flera barn har uttryckt att de känner otrygghet vid toalettbesök, man önskar enskildhet eller stöd av vuxen.
- Förskolan får fler flerspråkiga barn och behöver få mer utbildning i arbetet kring detta .
- I observationer och kartläggningar har vi sett att många barn (flerspråkiga) inte får möjlighet att uttrycka sig och därigenom inte heller kan utöva inflytande i verksamheten
- Bland personalen har diskussioner kring ålderindelningar förts och behöver förtydligas

Främjande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning/kränkande behandling

Mål

Barnen får stöttning i att känna stolthet över sig själva samt att kunna uttrycka sig
Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten och månadsvis på APT möten.

Insats

- All personal genomgår utbildning kring IT
- All personal använder sig av AKK

Motivering

Barn med annan etnisk tillhörighet har svårt att föra fram sina åsikter och utöva inflytande i verksamheten. Yngre/äldre barn som inte har språket kan uttrycka sig genom alternativ kompletterande kommunikation. Personalen får genom utbildningen större kunskap kring hur vi ska använda it i kommunikation.

Ansvarig

All personal i varje arbetslag

Datum när det ska vara klart 20170831

Konfliktlösning i lek (kränkande behandling)

Mål och uppföljning

Ge barnen verktyg att hantera/lösa konflikter

Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten samt redovisning av resultat 2 ggr under året.

Insats

-Personalen ska fördela sig över hela gården där barnen uppehåller sig för att stödja barnet i leken och konflikthanteringen

-Personalen arbetar fram ett gemensamt förhållningssätt, bemötande där konflikter uppstår, Vad hände?-Hur tänkte, kände ni/du då?- Hur kan du/ni göra istället?

-All personal använder sig av stopphanden

Motivera åtgärd

De flesta konflikterna handlar om vem som ska vara där och när barnen vill ha samma lekmaterial

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

20170831

Ålder och kön**Mål och uppföljning**

Förskolans verksamhet r inventarier, material som är anpassad för de barn som ska använda dom

Uppföljning sker kontinuerligt under året

Insats

-Föra diskussioner i barngruppen om hur miljön/material ska utformas på avdelningen

-Föra diskussioner i barngruppen hur vi hanterar material

Motivera åtgärd

I kartläggningen har vi sett att miljö/material inte alltid tillgodoser pojkar/flickor eller barngruppens behov

Ansvarig

All personal på avdelningen

Datum när det ska vara klart

20170831

Förebyggande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Barnen får stöttning i att känna stolthet över sig själva och sin kultur.

Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten och månadsvis på APT möten.

Åtgärd

- All personal genomgår utbildning i flerspråkighet i förskolan

Motivering

Personalen får större kunskap i interkulturellt arbete och därigenom ökar förståelsen för andra kulturer och kan ta till vara på lekmiljön på annat sätt än idag. Personalen diskuterar fram ett gemensamt förhållningssätt.

Ansvarig

All personal i varje arbetslag

Datum när det ska vara klart

20170831

Små grupper (kränkande behandling)

Mål och uppföljning

Alla barn ska uppleva att de är trygga i sin barngrupp

Intervjuer en ggr/termin samt på personalens avdelningsmöten en gång månad

Åtgärd

-Förskolans verksamhet organiserar sig så att varje barn får möjlighet att vistas i mindre grupper under delar av dagen

Motivera åtgärd

I intervjuer och kartläggning har det visats sig att det finns risk för kränkningar när många barn vistas på liten yta inomhus

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

20170831

Toalettbesök (kränkande behandling)

Mål och uppföljning

Verksamheten utformas så att varje barn upplever att de kan känna sig trygga/har stöd vid toalett besök

Uppföljning sker kontinuerligt under året

Åtgärd

-Toalettdörrarna utrustas med STOPP-hand i röd/grön, vändbar

-Vuxen finns som stöd

-För dialog med barnen kring toalettbesöken (enskilda toalettbesök), respektera önskan om att få vara i fred

Motivera åtgärd

Flera barn har uttryckt att de känner otrygghet vid toalettbesök, man önskar enskildhet eller stöd av vuxen

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

20170831

Ålder

Verksamheten skapar förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på ålder

Mål och uppföljning

Uppföljning sker två ggr per termin samt på avdelningsmöten

Åtgärd

-När vi erbjuder aktiviteter delar vi barnen i grupper efter behov och intresse, inte efter ålder

Motivera åtgärd

Bland personalen har diskussioner kring åldersindelning förts och behöver förtydligas

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

20170831

Rutiner för akuta situationer

Policy

- På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.
- All personal har gemensamt ansvar gentemot anmälningsplikten

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personal håller god uppsikt över barn inomhus och utomhus
- Barn tas på allvar av pedagoger om något har inträffat som upplevs som kränkande
- Vårdnadshavare kan vända sig till den pedagog som de känner förtroende för
- Vårdnadshavare kan alltid vända sig till förskolechef, tfn 026-24 21 71

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Om kränkning mellan barn uppstår agerar vi på följande sätt

- Alla vuxna som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska reagera med samtal med de berörda barnen
- Vårdnadshavare informeras om händelsen vid den dagliga kontakten

Vid enstaka kränkningar

- Ansvarig pedagog samtalar med berörda barn och informerar föräldern

Vid upprepade kränkningar;

- Pedagog (pedagog som ansvarar för barnet ,ansvarsbarn) och vårdnadshavare träffas och beslutar om en lösning och bestämmer tid för uppföljningssamtal
- Deltagande pedagog dokumenterar händelsen samt överenskommelsen
- Dokumentationen förvaras hos förskolechef

Om kränkningen fortsätter

- Rapport till förskolechef som kontaktar vårdnadshavare. Efter dialog med vårdnadshavare beslutas om åtgärd och uppföljning
- Ansvarig för åtgärd och dokumentation är förskolechef.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal eller andra vuxna

- Vi tar alltid barnets parti genom att hävda barnets okränkbarhet
- Samtliga personal som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska ta upp händelsen vid lämpligt tillfälle, så snart som möjligt
- Den som sett/hört anmäler det till förskolechef på avsedd blankett

Vid enstaka händelser

- Kontakta alltid förskolechef
- Förskolechef samtalar med den berörde som får ge sin version om händelsen. Förskolechef beslutar om eventuella åtgärder och uppföljning
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef

Om kränkningen fortsätter

- Tag skyndsamt kontakt med förskolechef som efter dialog med vårdnadshavare beslutar om vidare åtgärder och uppföljning
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef

Om grov kränkning sker

- Ta genast kontakt med förskolechef, som beslutar om eventuell anmälan till socialtjänst eller polis
- Förskolechef informerar vårdnadshavare
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef
- Förskolechef anmäler till skolformschef för förskolan

Rutiner vid dokumentation

- All dokumentation sker på avsedd blankett och i enlighet med Kunskapsförvaltningens rutiner
- All dokumentation förvaras hos förskolechef

Incidentrapport skrivs

- Vid allvarliga händelser som kräver mer ingripande åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal med barnen/personalen för att utreda upp situationen. I rapporten anges vilken diskrimineringsgrund som avses

Ansvarsförhållande

- **Samtliga personal i verksamheten** som ser när barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ansvarar för att rapportera det till förskolechef (blankett 1)

- **Förskolechef** inleder utredning för att förhindra att trakasserier och kränkningar sker i framtiden enligt SL 6 kap. 10§
 - **Förskolechef** träffar ansvarig förskollärare/barnskötare och dokumenterar händelsen samt planerade åtgärder (blankett 2)
 - **Förskolechef** rapporterar till skolformschef för förskolan (blankett 3)
 - **Skolformschef** för förskolan rapporterar till huvudmannen (blankett 3)
- Rapportering och dokumentation sker på avsedda blanketter som finns på intranätet.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion, religiös eller annan trosuppfattning.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans regler eller rutiner.

Med Direkt diskriminering; menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Med Indirekt diskriminering; man kan också diskriminera genom att alla behandlas lika. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Exempel; alla barn serveras samma mat, då diskriminerar förskolan indirekt de barn som av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysiska slag (knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, och fotografier)

Trakasserier

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med
-kön
-etnisk tillhörighet

Kränkande särbehandling

är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund
Det kan vara att retas, mobba, frysa ut

religion eller annan trosuppfattning
-funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
-ålder

någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavare har anmält förskolan för diskriminering eller påtala förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Exempel på vad som kan vara diskriminering och trakasserier;

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan.
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande att "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter.

Sedan 1 januari 2009 skyddas barn i förskolan mot diskriminering och trakasserier som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig som pojke eller flicka. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter mot föreställningen om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-,bi- som heterosexuella.

I diskrimineringslagen används begreppet "könsöverskridande identitet eller uttryck". DO har valt att använda "könsidentitet eller könsuttryck" eftersom lagens begrepp signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Ett exempel;

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon eller henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik

ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen om varför Erik skulle byta till byxor och får svaret; "Det får vara någon måtta med tramset". Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning.

Ålder

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. Det är tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om

- Särbehandlingen gäller tillämpning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör skolan.
- Särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Förskolan ska arbeta mot rasism.

Exempel på diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet;

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns ett polskt barn som tar illa vid sig.

Religion och annan trosuppfattning

Religionsfrihet är skyddad i såväl internationella konventioner som i svensk grundlag. Alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Föräldrar har också rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro.

Begreppet trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel ateism, buddism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbar med religion.

Exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med religion eller annan trosuppfattning;

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger "Usch vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?"

- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga åtgärder.

Funktionshinder

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Vad menas med funktionshinder; varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Begränsningen av funktionsförmågan måste bestå över tid. Graden av funktionshinder har däremot ingen betydelse.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med funktionshinder.

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna.
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder.

Sexuell läggning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Med sexuell läggning menas;

- Homosexualitet
- Bisexualitet
- Heterosexualitet

Exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning;

- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mamma och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa. Men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens namn".

Kränkande behandling

Förskolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling (14 a kap. skollagen.)

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Exempel på det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Patrik vill inte gå och sätta sig vid matbordet för att äta mellanmål. En av de anställda sätter då fast honom i en bygelstol, så att han inte kan komma loss. Hon skriker åt honom och skjuter bort stolen till andra sidan rummet trots att Patrik är ledsen och gråter.